

İyiliği Emir, Kötülüğü Nehiy-7

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ الْحَمْدُ لِلَّهِ رَبِّ الْعَالَمِينَ. وَصَلَّى اللَّهُ وَسَلَّم عَلَى سَيِّدِنَا مُحَمَّدٍ وَعَلَى آلِهِ وَصَحْبِهِ أَجْمَعِينَ.

Âlemlerin Rabbi Allah'a hamd, Efendimiz Muhammed aleyhisselama, ailesine, ashabına salat ve selam olsun.

Müslümanlar'ın birbirlerinin iyilikleri veya kötülükleriyle ilgilenmelerinin bizzat Allah Teâlâ'nın istediği bir iş olduğunu haber veren 195. hadis-i şerif kulağımıza küpe olup tefekkür edeceğimiz içeriğe sahiptir.

عَنْ حُدَيْفَةَ بْنِ الْيَمَانِ أَنَّ رَسُولَ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ قَالَ: وَالَّذِي نَفْسِي بِيَدِهِ لَتَأْمُرَنَّ بِالْمَعْرُوفِ وَلَتَنْهَوْنَ عَنِ الْمُنْكَرِ أَوْ لَيُوشِكَنَّ اللَّهُ أَنْ يَبْعَثَ عَلَيْكُمْ عِقَابًا مِنْهُ تُمْ نَدْعُوهُ فَلَا يَسْتَجِيبُ لَكُمْ

Huzeyfe radiyallahu anhdan rivayet edildiğine göre Peygamber aleyhisselam şöyle buyurdular:

“Canımı gücü ve kudretiyle elinde tutan Allah'a yemin ederim ki ya iyilikleri emreder ve kötülüklerden nehyedersiniz ya da Allah kendi katından yakın zamanda üzerinize bir azap gönderir. Sonra Allah'a yalvarıp dua edersiniz ama duanız kabul edilmez.” (Tirmizî)

Peygamber aleyhisselam Efendimiz sözlerine yemin ederek başlıyor. Hâşâ, yemin etmeseydi cümlelerinde bir eksiklik bulacak değildik tabii ancak yine de yemin ediyor olması dikkat çekicidir. Baştaki yemin Resûlullah aleyhisselamın sık kullandığı bir ifadedir ki 'beni yaşatan Allah' manasına gelir. Yeminiyle hem ifade biçimini güçlendirmekte hem de dinleyenlerine Allah Teâlâ'yı nasıl tanıyıp hatırlamaları gerektiğini öğretmektedir.

Hadis-i şeriften emr-i bi'l-maruf ve nehy-i ani'l-münker (iyiliği emretmek ve kötülüğü engellemek) işinin müminler için ne derece hayati önemde olduğunu öğreniyoruz. 'Yaparsanız iyi olur' seviyesinde değil, yapılmaması durumunda azaba müstahak olacağımız bir iş düzeyinde öğretiliyor. Üstelik yerine getirilmemesi durumunda dualarımızın dahi kabul olmamasıyla tehdit ediliyor.

Beş katlı bir apartmanın merdivenlerinde sigara içen bir genç münker (kötü) bir iş yapmaktadır. Aynı merdiveni o gençle paylaşan bir mümin onun omzuna elini koyup tavsiyeler verebilir. Bu emr-i bi'l-maruf ve nehy-i ani'l-münkerdir. O mümin bu işi kendisi yapmayı başkalarına havale eder, başkaları da yine diğer kimselerin yapması umuduyla başından savarsa ve sonuçta engellenmesi gereken bir kötülük önlenemez, nihayetinde toplum tarafından münker yani kimsenin işine karışmamak gelenekleştirilirse o toplumun Allah'tan bulacağı şey azaptır. O azap geldikten sonra da sırf mübarek gecelerde yüksek seslerle dua edildi diye melekler dualara âmin demezler.

Allah bizi camideki heyecan ve imanla görmek istemektedir, apartman merdivenlerimiz veya başka bir yerde. Emr-i bi'l-maruf bunun gereğidir.

Birine etnik kökeni, birine siyaseti, bir diğerine zenginliği sebebiyle karışılmadığında susan İslam demektir. Ezan okunan şehirlerde İslam'ın savaştığı şeyler müminler tarafından ayakta tutuluyordur. Ahlak zayıflamıştır. Ahlakı Siyonist odakların zayıflattığını ileri sürerek lafı geçiştiremez müminler çünkü kalenin içindekiler gevşek davrandığından dolayı kaleye saldırılabiliştir. Yaşı olanlar küçüklere sahip çıkmamış, bilenler bilmeyenleri korumamışlardır. Peygamber sallallahu aleyhi ve sellemi sevenler ve bu sevgi için törenler, kutlamalar, haftalar düzenleyenler aynı Peygamber'in ahlakının kaybolduğu toplumun suç sahipleri olarak dirilirler.

Hadisin şartlı olarak söyleyip yapılmaması durumunda azabın geleceğini haber verdiği tehdit yalnızca imamların, müezzinlerin, din dersi öğretmenlerinin muhatabı değildir. Peygamber aleyhisselam cennetten söz ettiğinde nasıl herkes o cümleleri üzerine alınıyor, kendini muhatap kabul ediyorsa emr-i bi'l-maruf işine sıra geldiğinde de muhatap olmamak söz konusu değildir. Her cümlesi 'Muhammedun Resûlullah' diyen müminlere hitap etmektedir.

Toplumu ahlakı, ibadeti, toprağı, insanı ve bütün varlığıyla korumak o toplumda yaşayanların görevidir. Askerlik bunun için yapılmakta, vergi bu sebeple verilmektedir. Toplumun ahlakını devlet koruyamaz ve bu devletin işi değildir, onu fertler korur. İnsanlık böyledir, Müslümanlık da böyle bir insanlığın üzerinde yükselir.

Sigara içenlerde olduğu gibi mesela üç kişi bir araya geldiğinde içlerinden birinin gıybetine karşı diğerlerini uyarmasında da görülebilecek bir mekanizmadır bu. Allah'ın şeriatını müdafaa eden biri her yerde muhakkak çıkmalıdır. Aksi takdirde bütün toplum azaba uğrayacaktır.

Peki, Allah Teâlâ nasıl azap eder? Bu eski ümmetlerin başına geldiği gibi gökten ateş yağdırma, yerden sel, deprem, yangın gibi belalar gönderme veya ayette buyrulduğu üzere aile içindeki büyük sıkıntılarla imtihan edilme türünden meydana gelebilir. Çocukları besleyip bin bir emekle büyüten biri onların mürüvvetini görememekle imtihan edilebilir ya da aileler arasında küskünlük yaşanabilir, "Allah sizi birbirinize ezdirir, acınızı tattırır." Aileler arasında emr-i bi'l-maruf işini ihmal etmek buna müstahak olmayı gerektirir.

Bu sebeple hepimiz başımızı ellerimizin arasına alıp bir tarikatın müntesibi Müslümanlar'ın diğer tarikat müntesiplerini neden sevmediklerini, üçüncü bir grubun diğer ikisine birden niçin nefretle baktığını düşünmek zorundayız. Aynı kibleye dönüldüğü hâlde Müslümanlar'ın birbirleriyle anlaşamamaları birbirlerine emr-i bi'l-maruf görevini yerine getirmemelerinden ötürüdür.

Hepimiz dinimizin bir yerinden illa ki tutmak mecburiyetindeyiz. Herkes her işi beceremiyor olursa da herkes için altından kalkabileceği bir iş elbette vardır. Bir abi nasihati, hoş bir söz dahi bu ihtimallere dâhildir. Kötülükler dünyadan tamamen silinmeyecek ama ümmet-i Muhammed, Allah'ın mülkünde çirkin işlerin yapılmaması için uğraşını sürdürecektir. Kimimiz bir derneğin başına geçecek, kimimiz derneğin çaycısı, kimimiz temizlikçisi olacak, kiminin de parası işe yarayacaktır ama herkes illa bir iş yaparak toplumuna İslamî-insanî destek verecektir.

*

196. hadis-i şerif müminler olarak kaybettiğimiz bir şeyi anlatmaktadır. Hepimiz Resûlullah sallallahu aleyhi ve sellem'in ümmetiyiz, hamd olsun ki ümmetinin izindeyiz ve amellerimizin Allah'ın rızası için olmasına çalışıyoruz.

Fakat amellerin kolay olanları kadar bir de zor olanları vardır. Mesela aşağıda yer alan hadis-i şerifi kendi başımıza, huzur içinde okuyabiliriz. Ama aynı hadisi bir yöneticinin önünde okumak veya gazetede kaleme almak kendi başımıza okumak gibi midir? Allah hiçbir kuluna yapamayacağı görev yüklemeyi, sahabe-i kiram için bu kolaydı. Ancak bizim için o kadar da kolay olmadığını teslim etmek gerekir.

Zalim bir yöneticinin önüne gidip adaletten dem vurmak zor bir iş olduğundan Efendimiz aleyhissalatu vesselamın buna vaadi vardır.

عَنْ أَبِي سَعِيدٍ الْخُدْرِيِّ قَالَ: قَالَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ: أَفْضَلُ الْجِهَادِ كَلِمَةٌ عِنْدَ سُلْطَانٍ جَائِرٍ

Ebu Said el-Hudrî radiyallahu anhdan rivayet edildiğine göre Nebi sallallahu aleyhi ve sellem şöyle buyurdu:

"Cihadın en faziletlisi zalim sultanın karşısında hakkı ve adaleti söylemektir." (Ebu Davud, Tirmizî)

Hak, doğru bildiğimiz; adalet ise zulmün tersi olandır. İnsan bunlarla ilgili gerçekleri düşünebilir, derste konuşabilir, belki gazetedeki köşesinde de kaleme alabilir ama zulmü uygulayan gücün önüne geldiğinde aynı konuyu dillendirebilmek o kadar da basit değildir.

Hadisin ifadesindeki “cihadın en faziletli” ibaresine de dikkat etmek iyi olacaktır. Peygamber aleyhisselam, “en faziletli ibadet” buyurmuyor. Çünkü cihat Allah için yapılan her iştir; ilk etapta sanılabildiği gibi İstanbul’un fethi, Kadisiye zaferi veya Uhud gazvesinden ibaret değildir. Ve cihat çeşitleri arasında en faziletli olanı da zalimin karşısına dikilip zulmünü yüzüne söyleyebilmektir.

Bu faziletin sebebi zalimin zulmü ayakta olduğu sürece cihadın ayakta duramaması ve o bereketsizliğin diğer her türlü ölüm pazarının kurulma nedeni olması şeklinde iki ana nedende toplanabilir. Zalim yöneticinin hem varlığı hem eylemi birer engeldir ve böyle bir yönetici sorunun çözümü, meselelerin kökünden halledilmesi anlamına gelir. Bu akarsuyun doğduğu kısımdan temizlenmesidir.

Zalim yöneticilerin (ki bunu hep siyasetçiler özelinde anlamamak gerekir, bir fabrika yöneticisi veya okul müdürü de kastedilebilir) her yaptıklarının doğru ve mübarek olduğunu düşünmelerinin altında dalkavukların yağcılıkları ve “münasiptir efendim” ile başlayan cümleleri vardır. Bir yöneticiye bunu sürekli söyleyen danışmanları olunca artık o kişi tükürüğünü bile şifa zannetmeye başlar. Bir âlimin onun önüne çıkıp “Allah’tan kork, yaptığın yanlıştır!” demesi biriken onca enerjisini sarsar. Bu işi birkaç kişi yaptığında da oluşan kamuoyunun önünde artık durulamaz. Zira halkı yönettiğini söyleyen biri kamuoyunu dikkate almak zorundadır.

*

197. hadis-i şerif de bir önceki hadisle hemen hemen aynı cümleleri içeriyor. Bir önceki hadiste de geçen ‘fazilet’ kelimesi Allah’ın daha çok seveceği iş manasına gelmektedir. Daha faziletli işi sormak, Allah’ın daha çok seveceği işin hangisi olacağını sormaktır.

عَنْ طَارِقِ بْنِ شِهَابٍ أَنَّ رَجُلًا سَأَلَ النَّبِيَّ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ وَقَدْ وَضَعَ رِجْلَهُ فِي الْعَرَزِ: أَيُّ الْجِهَادِ أَفْضَلُ؟ قَالَ: كَلِمَةٌ حَقٌّ عِنْدَ سُلْطَانٍ جَائِرٍ

“Ebu Abdullah Tarık ibni Şihâb el-Becelî el-Ahmesî radiyallahu anhdan rivayet edildiğine göre Nebi sallallahu aleyhi ve sellem ayağını üzengiye koymuş vaziyetteyken bir adam, ‘hangi cihat daha faziletlidir?’ diye sordu.

Peygamberimiz, ‘zalim sultana katında söylenen hak söz’ buyurdu.” (Nesaî)

Bir önceki ve bu hadisimiz toplam dört noktada toparlanarak özetlenebilir:

- 1- Emr-i bi’l-maruf ve nehy-i ani’l-münker tıpkı cihat gibi bir ibadet, üstelik en üstün seviyede bir cihattır.
- 2- Zalim yöneticiye karşı haklı sözü söylemek cihattır.
- 3- Cihadın mertebeleri vardır ve zamana, yere, sonuca göre değerleri artar. Yerine göre bir bardak kadar su, dere dolusu sudan daha değerli olabilir.
- 4- Cihadın kuralları ve terbiyesi vardır. Hak sözü söylemek, hakaret etmek ya da vurup kırmak değildir. Pozisyon takdir edilmeli, bundan sonra konuşulmalıdır. Bu gözden kaçırılırsa hem ele geçirilen fırsat hem söylenen sözler zayi edilmiş demektir.

الْحَمْدُ لِلَّهِ رَبِّ الْعَالَمِينَ. وَصَلَّى اللَّهُ وَسَلَّمَ عَلَى سَيِّدِنَا مُحَمَّدٍ وَعَلَى آلِهِ وَصَحْبِهِ أَجْمَعِينَ.

Âlemlerin Rabbi Allah’a hamd, Efendimiz Muhammed aleyhisselama, ailesine, ashabına salat ve selam olsun.